

Gäller för: Fullmäktige
Dokumentansvarig: Administrativ chef

Dnr : 83099

Uppförandekod för förtroendevalda i Bollebygds kommun

Innehållsförteckning

Inledning	3
Demokrati och respekt	3
Syftet med en uppförandekod	3
Krav på förtroendevalda i Bollebygds kommun	3
Uppförandekod.....	4
Följa lagar, regler och beslut	4
Möteteknik – att kunna demokratins procedurregler och att följa dem.....	4
Visa respekt och ta varandra på allvar	4
Att verka öppet, ärligt och tydligt	5
Bruka förtroendet med gott omdöme	5
Ansvar för uppförandekoden	5
Den politiska dialogen i sociala medier	5

Inledning

Demokrati och respekt

Två honnørsord i demokratin är frihet och jämlikhet.

Frihet innebär att alla opinioner och viljeyttringar ska få komma till uttryck. Alla människor har rätt att uttrycka sin vilja, plädera för de idéer de tror på och agera för att främja sina intressen.

Jämlikhet innebär att alla människor är lika mycket värda, att alla medborgare har samma rätt att delta i sitt lands styrelse och att alla som deltar ska behandlas lika. Ingen är i grunden förmer än någon annan. Vid omröstningar väger allas röster lika tungt.

Demokratin är ett beslutssystem som går ut på att lösa konflikter på fredlig väg. Politik handlar emellertid i praktiken sällan om harmoniskt samförstånd. Olika intressen och uppfattningar ställs mot varandra. De som förordar olika ståndpunkter konkurrerar om att vinna flertalets stöd inför en kommande omröstning. När tidpunkten för beslut närmar sig krävs att de olika parterna antingen kan kompromissa sig fram till en överenskommelse eller att en omröstning äger rum.

Det är viktigt att denna process sker på ett korrekt och respektfullt sätt. Detsamma gäller också efter det att ett beslut är taget. De som blir nedröstade behöver uppträda som goda förlorare, och de som hamnat i majoritet behöver bemöta minoriteten med respekt.

Syftet med en uppförandekod

Många förtroendevalda tycker att klimatet inom det politiska livet i våra dagar blivit hårdare och att det blivit tuffare att verka som förtroendevald. Syftet med uppförandekod är att formulera ett underlag för etiska regler för förtroendevalda på lokal nivå. Avsikten är att skapa och vidmakthålla ett gott klimat i politiken.

Den handlar inte heller om att ställa krav på att förtroendevalda ska vara ofelbara.

Uppförandekoden ska ge stöd till ett eftertänksamt handlande.

Krav på förtroendevalda i Bollebygds kommun

Den här uppförandekoden gäller de förtroendevaldas uppträdande inom det politiska livet och utgör inte ett rättesnöre för deras privatliv. Det är viktigt att tänka på att det inte finns några vattentäta skott mellan etiken i offentligheten och i privatlivet för en förtroendevald. De som tar på sig ett politiskt

förtroendeuppdrag får oundvikligen högre krav på sin moral än människor i allmänhet. Det är en förutsättning för att allmänhetens tilltro till demokratin och samhällets institutioner ska bevaras och garanteras.

Uppförandekod

Följa lagar, regler och beslut

Det är viktigt att förtroendevalda följer lagar, regler och fattade beslut. De som innehar förtroendeuppdrag ska heller inte delta i olagliga aktiviteter för att påverka politiska beslut. Förtroendevalda i Bollebygds kommun fattar beslut som på olika sätt och nivåer lägger ramar för kommuninnevånarnas möjligheter, rättigheter och skyldigheter i samhället. För att besluten ska uppfattas som legitima och kommuninnevånarna känna förtroende för sina företrädare, gäller att de förtroendevalda själva följer fattade beslut och underordnar sig gällande lagar och regler. De förtroendevalda som är motståndare till ett förslag, men vid omröstningen hamnar i minoritet, är lika bundna till att följa beslutet som de som röstar för förslaget. Ingenting hindrar däremot att de fortsätter att bilda opinion mot beslutet och lägger förslag om att det ändras.

Möteteknik – att kunna demokratins procedurregler och att följa dem

Det är viktigt att förtroendevalda kan och tillämpar möteteknik. För att demokratins processer ska fungera och övergrepp och maktmissbruk undvikas, behöver alla förtroendevalda lära sig procedurregler för debatt, diskussion och det beslutsfattande som mötetekniken omfattar. Kunskap i möteteknik är lika med makt. Mötetekniken finns för att alla ska få likvärdiga möjligheter att komma till tals och ge sina uppfattningar till känna. Möteteknik finns för att beslut ska kunna ske på ett öppet, tydligt och bra sätt. Goda kunskaper i möteteknik kan också missbrukas. Om få behärskar konsten medan flertalet är okunniga, kan mötetekniken användas för att manipulera fram vissa beslut. Förtroendevalda som anser att det finns regler som skadar eller hindrar ett demokratiskt arbetssätt bör ta upp reglerna till diskussion och föreslå förändringar.

Visa respekt och ta varandra på allvar

Det är viktigt att förtroendevalda visar respekt för varandras villkor och underlättar varandras deltagande. Den som har tagit på sig ett politiskt förtroendeuppdrag ska vara mån om att delta i de möten som uppdraget omfattar och komma förberedd till dessa.

Det är viktigt att hålla en god ton i den politiska debatten, både från talarstolen och i andra sammanhang. Det innebär till exempel att förtroendevalda i fullmäktigedebatter bör tilltala varandra med både för- och efternamn eftersom fullmäktige är en politisk arena. Åhörare kan inte förväntas känna ledamöterna vid namn. I andra sammanhang behöver det inte vara riktigt så formellt, med tilltalet får aldrig bli för familjärt och aldrig nedlåtande eller respektlöst.

Det är viktigt för politikens anseende att förtroendevalda tar varandras engagemang på allvar. Den som går in för att misstänkliggöra sin motståndare riskerar att skada respekten för alla förtroendevalda och för hela den demokratiska processen.

Det är mycket viktigt att man skiljer på sak och person. Det är inte en enskild ledamot för ett parti som bär ansvaret för partiets ställningstagande i olika frågor, utan hela partigruppen.

En god princip är att bekräfta andra förtroendevalda som gör något bra, oberoende av politisk uppfattning i sak. Ett erkännande eller uppskattande omdöme till någon som utmärker sig positivt, ger erkännande även till den som berömmar vilket kan påverka till en mer positiv stämning i fullmäktige.

Ta ansvar för att vara en demokrat i praktiken. Mobbning och kränkande beteende är oacceptabelt överallt – så även i politiken. Förtroendevalda förväntas vara förebilder för hur man uppträder i ett demokratiskt samhälle.

Att verka öppet, ärligt och tydligt

Förtroendevalda måste anstränga sig för att göra politiken känd och begriplig för människor. Stort värde behöver läggas vid att spela med öppna kort i beslutsprocesser så att motiv för beslut framträder tydligt. Beslut som innebär avsteg från tidigare gjorda utfästelser behöver innehålla förklaringar till varför avsteg görs.

Bruka förtroendet med gott omdöme

Förtroendevalda får aldrig låta sitt egenintresse gå före allmänintresset och aldrig utnyttja sin ställning för egna materiella eller ekonomiska fördelar. Förtroendevalda får heller aldrig delta i beredningar eller beslut i ärenden som berör de själva eller någon som de har en personlig relation till. Regler om sådant jäv finns i Kommunallagen (KL) och Förvaltningslagen (FL) och dessa ska förtroendevalda känna till.

Förtroendevalda har till uppgift att förvalta samhällets tillgångar och anvisa medel på ett noggrant och ansvarsfullt sätt. I det ingår att förtroendevalda är noggranna med att aldrig överutnyttja förmåner av ekonomisk eller annan karaktär som är knutna till uppdraget.

Ansvar för uppförandekoden

Ansvar för uppförandekoden är placerat hos kommunfullmäktiges presidium. Till sin hjälp har presidiet personer på olika nivåer inom det politiska livet, i första hand partiernas gruppleddare i fullmäktige och partiernas ledande företrädare i nämnder och styrelser. Processen får inte vara enkelriktad från fullmäktige och nedåt. Uppförandekoden måste inte bara kommuniceras utan också diskuteras, formuleras och omformuleras. Målet är att varje förtroendevald ska känna ett ansvar för att kritiskt granska den kod som gäller och medverka till att förbättra den.

Även partierna har ett stort ansvar för att uppmärksamma och använda sig av uppförandekoden i sitt interna arbete. Det är i partierna som de förtroendevalda får sin politiska skolning och mycket av det politiska vardagsarbetet tar sin utgångspunkt i partiernas verksamhet. Samma uppförandekod bör gälla i partiarbetet, via sociala medier och i det politiska arbetet inom kommunen.

Den politiska dialogen i sociala medier

Det står det var och en fritt att använda sociala medier, men det är dock viktigt att göra klart i vilken egenskap man skriver, om man uppträder som politiker eller privatperson.

Utgångspunkten vid all webbpublicering är att allt är tillåtet som inte kränker enskilda individer eller kommunens anseende.

När du som politiker skriver på webben, ha hela tiden i åtanke att:

- Använda ett vårdat språk, undvik svordomar, du är en representant för kommunen som politiker, men även för ditt parti och medborgarna.
- Ett etiskt förhållningssätt ska gälla, där man visar respekt för tjänstemän och andra politikere åsikter samt undviker förolämpningar och personangrepp.

- Du bara skriver det du skulle kunna säga till personen öga mot öga.
- Du kritiserar åsikter, inte personer.
- Skilja mellan den politiska rollen och privatpersonen.
- Om du vill framföra personlig och känslig kritik, bör den framföras direkt till den det berör och inte i ett offentligt forum.